

sis et dies collatorum ordinum. Si episcopus qui ordinavit, est proprius, indicetur qua ratione proprius sit; si est alienus, a quonam episcopo dimissoriae datae fuerint. Notetur etiam a quonam episcopo litterae testimoniales obtentae fuerint; et num dispensatio ab aliquo impedimento obtenta fuerit. Sed insuper ipsa authentica documenta litterarum testimonialium, dimissoriarum et dispensationum in archivio episcopali reponenda sunt. Hic ordinatorum liber in archivio episcopali perpetuo asservari debet. S. Carolus Borromaeus, in concilio Mediolanensi V, p. 3, tit. *De examinandi ratione*, docet cancellarii muneris esse in libro omnia quae notanda sunt, notare, ipsumque et documenta indicata in ecclesiae archiviis diligenter custodire; modum vero describendi statum clericorum, vel eorum qui clericali militiae adscribendi sunt, fusissime exponit in instructione pro cancellaria. Apud Graecos hoc munus gerit chartophylacius (1).

1128. Ex hoc libro ordinatorum desumuntur litterae testimoniales recepti gradus clericalis. Romae a paucis abhinc annis quilibet promotus sive ad primam tonsuram sive ad ordines seu minores seu sacros debet has testimoniales litteras recepti gradus a Vicariatu repetere, soluta progressiva pecuniae summa. Excipiuntur tantum promoti qui pertinent ad *Ordines mendicantes de facto*, nempe ad Ordines Cappucinatorum, Trinitariorum discalceatorum, Minorum Observantium, Passionistarum, etc. Antea promotus poterat vel non has litteras testimoniales repetere, sicut hodie promoti ad praedictos Ordines pertinentes. In aliis dioecibus una vel alia methodus recepta est.

(1) Hallier, p. 1, sect. I, cap. II, art. III, § XI.

CAPUT VI

DE EFFECTU SACRAE ORDINATIONIS.

1129. Sacra ordinatione sequentes producuntur effectus:

1° Datur potestas sacras perficiendi functiones diversa pro diversis gradibus: sed hanc potestatem in Thomistarum sententia non distingui a caractere sacramentali in tribus ordinibus hierarchicis, infra dicemus n. 1133.

1130. 2° Confertur gratia non ponentibus obicem. In primis tribus gradibus, cum habeant rationem veri sacramenti, gratia confertur ex opere operato (n. 10); gratia, inquam, sicuti in aliis sacramentis vivorum, tum *habitualis* seu sanctificans per se *secunda* et per accidens *prima*, tum *sacramentalis*, qua ordinatus valet functiones recepti ordinis sancte peragere. Haec autem gratia sacramentalis verius non est a gratia habituali distincta, sed est ipsamet gratia habitualis cum peculiari respectu ad auxilia actualia pro fine sacramenti, idest, in casu nostro, pro recto ordinis exercitio (1), licet haec auxilia postea concedantur, quando eis indigemus. In aliis gradibus infra diaconatum gratia confertur ex opere operantis, cum sint sacramentalia.

1131. 3° Imprimatur character (n. 11) in primis tantum tribus gradibus-sacramentis, cum solius Dei sit ritibus externis adnectere vim imprimendi in anima signum spirituale et indelebile. S. Thomas, in 4°, dist. 25, quaest. 1, art. 2, ad 2um, cohaerenter ad suam doctrinam quod episcopatus non sit ordo, negat per episcopatum imprimi in anima verum characterem, sed sicut antecedens (n. 21), ita et hoc consequens admitti non debet. Ratio autem qua Christus D. voluit characterem imprimi sacramentis baptis-

(1) Suarez, *De sacram. in gen.*, disp. VII, sect. III; Franzelin, *De sacram. in gen.*, Thesi XI in fine; Hurter, *De sacram.*, Thesi CCIII in fine.

maticis, confirmationis et ordinis, non vero aliis, est, quia illa tria sacramenta sunt non ad actum, sicuti caetera sacramenta, sed ad statum permanentem. Equidem etiam matrimonium secumfert permanentem statum pro utroque conjugate, sed haec permanentia non est absoluta, quia status matrimonialis cessare potest, et ideo nil mirum si matrimonium characterem non imprimit. Ex impressione hujus indelebilis characteris in anima fit quod haec tria sacramenta repeti nequeant. Porro quod character sacramentalis, semel receptus, *in hac vita* amitti non possit, est de fide, quia id saltem canones Tridentini relati *cit. n. 11* definiunt; quod autem etiam post mortem permaneat, est sententia communis theologorum cum S. Thoma, in *3 p., q. 63, a. 5, ad 3um*, sed non est de fide (1).

1132. Post haec, magna est doctorum dissensio circa naturam characteris sacramentalis in genere. In primis est opinio Durandi, in *4, dist. 4, q. 1*, putantis characterem sacramentalem consistere in perpetua deputatione ad aliquod munus, atque ideo non in realitate superaddita et inhaerente animae, sed in relatione rationis, hoc est quam nos propter susceptum et transactum sacramentum concipimus inesse homini veluti ad rem aliquam. Si haec opinio vera foret, omnes fere difficultates circa characterem sacramentalem evanescerent; sed communiter a doctoribus rejicitur (2). Igitur videtur theologice certum characterem sacramentalem esse qualitatem ontologicam supernaturalem, quae inhaeret animae et aliquem permanentem consecrat fidelem, militem, ministrum Christi.

1133. Si autem ulterius inquiras in quonam haec qualitas consistat, « adeo sunt diversa hominum ingenia, respondet De Lugo, *De sacram. in gen., disp. VI, sect. III*,

(1) Suarez, *De sacram. in gen., in loc. cit. D. Thomae*.

(2) Franzelin, *l. c., thesi XIII*. Plerique hanc doctrinam post Tridentinum gravi censura dignam censent. Ita Bellarminus, *De sacram., lib. II, cap. XIX*, eam vix differre putat a sententia haereticorum; Suarez, *De sacram., disp. XI, sect. II*, non posse jam vindicari ab errore in fide; De Lugo, *De sacram. in gen., disp. VI, sect. II, n. 19*, non solum minus veram, sed contra mentem conciliorum. E contrario alii eam rejiciunt, sed ab omni censura vindicant, uti Sotus, Vasquez, Arriaga, etc.

n. 31, ut omnes dicendi modos posibles in hoc puncto excogitaverint et asseruerint ». S. Thomas, *3 p., q. 63, a. 2*, et in *4, dist. 24, q. 1, a. 1, quaestiunc. 2, ad 2um*, cum Thomistis fere omnibus, putat characterem sacramentalem esse ipsam spiritualem potentiam, animae inhaerentem, ordinatam ad ea quae sunt cultus divini sive recipienda sive ministranda. Eandem doctrinam retinet Catechismus Conc. Trid., *De sacram. ordinis*, § 10, ibi: « Atque haec potestas etiam character spiritualis dicitur, etc. ». De Lugo, *l. c., n. 33, 46*, putat characterem non esse ipsam potentiam physicam receptivam vel activam, sed potius esse *insigne ac sigillum* potestatis traditae. Alii alia senserunt in re quae nos latet (1).

1134. Character ordinis supponit necessario (pro validitate) characterem baptismatis (*n. 123*), non vero characterem confirmationis (*n. 479 sequ.*) Character ordinis presbyteratus non supponit necessario characterem ordinis diaconatus (*n. 496*). Character ordinis episcopalis non supponit necessario characterem ordinis diaconatus (*cit. n. 496*); insuper est distinctus a caractere ordinis presbyteratus (*n. 21*); sed quaestio est utrum sit simplex extensio vel simplex complementum characteris presbyteralis, an potius ab eo differat sicut totum a parte, vel majus a minori. Responsio pendet ex dictis *n. 22 sequ.*

1135. 4° Tandem promoti qui omnes veniunt nomine *clericorum*, etsi hoc nomen in favorabilibus alios etiam comprehendat, ex una parte nonnullis ditantur privilegiis, et ex alia non paucis adstringuntur obligationibus.

1136. Jam vero de gratia et caractere sacramentali theologorum est fusius disputare; insuper de privilegiis et obligationibus clericorum agitur in tractatu *de personis*. Heic igitur sufficet breviter loqui de ordinis potestate, sive haec identificetur cum caractere sacramentali in primis tribus gradibus juxta sententiam Thomistarum, sive ab eodem distinguatur.

(1) Franzelin, *l. c.*; Hurter, *De sacramentis*, *n. 319*.

Articulus I

De potestate ordinis in genere.

1137. Potestas ordinis in genere est potestas ritu ordinationis collata sacras perficiendi functiones (n. 2); quas functiones infra describemus. Unde distinguitur a potestate jurisdictionis quae versatur circa regimen subditorum, quaeque in Ecclesia, licet committi soleat ac regulariter debeat tantum clericis, tamen a R. P. de plenitudine auctoritatis dari posset et laico; qui proinde, fideles regens, careret qualibet ordinis potestate.

1138. Duplex vero est ordinis potestas, alia *juris divini*, alia *juris humani*. Est juris divini potestas ordinis quae ex divina institutione per primas tres ordinationes confertur. Quaelibet alia est juris humani, tum illa quae confertur per primas tres ordinationes, sed ex institutione ecclesiastica, e. g. potestas episcopi consecrandi et benedicendi altaria, coemeteria, etc., tum illa quae confertur per alias ordinationes infra diaconatum juxta probabilissimam et vix non certam sententiam quae tenet hos gradus non esse vera sacramenta; tum tandem illa quae non per ritum ordinationis, sed a R. P. vel a jure delegata seu ordinaria committitur, e. g. potestas ordinandi quae abbatibus competit.

1139. Potestas ordinis juris divini pendet e caractere sacramentali per primas tres ordinationes in anima impresso; id omnes admittunt, licet deinde aliter et aliter rem explicent juxta diversam sententiam de natura characteris sacramentalis (n. 1133).

1140. Etiam potestas ordinis juris humani pendet voluntate Ecclesiae ex validitate ordinationis, ideoque in primis tribus gradibus aliquo sensu ex caractere sacramentali; nam Ecclesia voluit ut potestas illas sacras functiones perficiendi competeret illis, qui ritum ordinationis receperunt, servatis omnibus ad validitatem necessariis; qui ritus in primis tribus gradibus imprimit characterem. Si quis autem objiciat

potestatem ordinum infra diaconatum competere non solum constitutis in illis ordinibus, sed omnibus, e. g. potestatem claudendi portas ecclesiae, deferendi urceolos, etc., responsio est apud S. Thomam, in 4°, *dist. 24, qu. 2, art. 2, ad 9um*: « Dicendum quod suscipit (ostiarius) potestatem ut ex officio hoc agere possit, quamvis etiam et hoc ab aliis fieri possit, sed non ex officio, et ita est in omnibus actibus minorum ordinum, quod possunt per alios licite fieri, quamvis illi non habeant ad hoc officium, sicut etiam in domo non consecrata potest dici missa, quamvis consecratio ecclesiae ad hoc ordinetur, ut in ea missa dicatur ». Ut alias diximus (n. 523), Conc. Trid., *sess. XXIII, cap. XVII, de ref.*, pristini moris restituendi desiderio flagrans, statuit ut in posterum ministeria ordinum a diaconatu ad ostiariatum non nisi per constitutos in dictis ordinibus exercerentur. Et proposito dubio: « An monialis in Missa solemniter possit canere epistolam et lectiones, vel saltem vir, qui caret eo ordine, superpelliceo tantum indutus »; S. C. C. apud Fagnanum, in *comm. cap. 2, De clerico excommunicato, etc.*, n. 19, censuit: « Non posse, quia Concilium, *cap. XVII, sess. XXIII*, vult expresse ut hujusmodi ministeria non nisi per constitutos in hisce ordinibus exercentur, et si necessitas urgeat, consulendum SS^m ». Rursus ad dubium: « An dispositio *cap. XVII, sess. XXIII*, quo cavetur ne in futurum minorum ordinum ministeria per alios, quam constitutos in dictis ordinibus exercentur, comprehendat etiam regulares », eadem S. C., apud laudatum auctorem, *l. c., n. ult.*, censuit comprehendere. At his non obstantibus, consuetudo rursus introducta est ut ministeria horum ordinum etiam a non constitutis in eisdem ordinibus, imo etiam a laicis exercentur (n. 523), nisi ratione alicujus solemnitatis reserventur ordinatis (n. 150) (1). Quod autem monialis in Missa solemniter cantet epistolam et lectiones, nullibi est consuetudo et prohibitum est juxta relatam declarationem S. C. C.

1141. Quaeri potest num R. P. valeat potestatem ordi-

(1) Boenninghausen, I, p. 143 sequ.

nis directe committere per indultum sine ritu sacrae ordinationis. Responsio affirmativa certa et evidens est pro potestate ordinis juris humani; sicut enim suprema auctoritas ecclesiastica potuit hanc potestatem ritui ordinationis adnectere, ita potest eam directe demandare non solum clericis, sed etiam laicis, absolute loquendo; qui tamen exinde clerici non evaderent, quia illam non haberent ex sacra ordinatione. Ita e. g. R. P. certe potest dare potestatem exequendi, tamquam ex officio, munera minorum ordinum et subdiaconatus, potestatem consecrandi ecclesiam, potestatem conferendi subdiaconatum aliosque inferiores gradus, etc. (*n. 798 sequ.*) Imo Ecclesia voluit nonnullas ex istis facultatibus conferri ordinatione delegabiles, et ita ipse ordinatus potest ea, absque ordinatione, aliis committere, e. g. episcopus ex consecratione episcopali habet potestatem benedicendi ecclesiam, coemeterium, etc., sed ipse potest etiam presbyterum ad haec delegare. Quoad potestatem ordinis juris divini non potest dari eadem responsio pro omnibus. Ita e. g. R. P. potest illi, qui diaconus non est, officium diaconi committere, qui improprie appellaretur diaconus, cum characterem non haberet. Certe nequit ei qui sacerdos ordinatus non est, conferre potestatem offerendi sanctissimum eucharistiae sacrificium, remittendi ac retinendi peccata, administrandi sacramentum extremae unctionis. Tandem certe potest dare presbytero, non autem aliis, potestatem confirmandi, quae competit episcopis ex episcopali consecratione; sed nemini qui non sit episcopus, dare potest potestatem conferendi ordines hierarchicos juxta ea quae diximus *cit. n. 798 seq.*

1142. Ex dictis duo corollaria non levis momenti sequuntur:

1° Potestas ordinis juris divini quae pendet e characterе sacramentali, numquam in hac vita amitti, aut limitari potest, ne quidem a R. P. Proinde actus hujus potestatis, servatis jure divino servandis, semper validus est, quia quoties adest agendi potestas, actus rite positus valeat necesse est. Nec R. P. posset actum hunc validum irritare, licet posset eidem effectus juridicos jure ecclesiastico tributos au-

ferre; item R. P. non valeret actum nullum potestatis ordinis juris divini revalidare. At vero exercitium hujus potestatis potest vel omnino prohiberi, uti verificatur e. g. in plena suspensione ab officio, vel opportunis legibus moderari, quas violare nefas est. Imo ad maxima incommoda evitanda necesse prorsus fuit has moderatrices leges ferre, quas, pro exercitio potestatis ordinandi, in hoc nostro tractatu exposuimus. Proinde actus potestatis ordinis juris divini potest esse illicitus, etsi validus.

1143. 2° E contrario potestas ordinis juris humani potest utique amitti aut limitari, et multo magis illius exercitium prohiberi. Si data fuerat ad modum potestatis extraordinariae, e. g. potestas presbytero concessa conferendi primam tonsuram, benedicendi vestes sacras, etc., amittitur iisdem modis, quibus potestas delegata in genere expirare solet (*n. 800*). Si ad instar potestatis ordinariae adnexa fuerat alicui titulo, e. g. potestas abbatum ordinandi suos subditos, in primis amittitur cum eodem titulo, insuper auferri aut limitari potest actu positivo R. P., sicuti revera limitata fuit potestas abbatum juxta probabiliorem sententiam (*n. 953 sequ.*). Tandem si per ipsam sacram ordinationem collata fuerat, per se perpetua est; absolute loquendo a R. P. posset auferri aut limitari, sed R. P. id numquam facit, contentus exercitium prohibere. Hinc e. g. valide promotus non solum ad primos tres gradus, sed etiam ad alios, numquam reordinatur, quaecumque demum concurrant circumstantiae.

Si adest potestas ordinis juris humani, actus rite positus semper validus est, licet possit esse illicitus; R. P. potest illum irritare, idest illi auferre effectus juridicos, quos eidem tribuit, sed id fieri non solet; hinc e. g. ecclesia valide consecrata, habetur consecrata, et numquam per actum directum auctoritatis ecclesiasticae dissacratur. E contrario R. P. actum nullum potestatis ordinis juris humani potest tamquam validum habere, idest ei tribuere effectus juridicos actus validi. Nec desunt exempla: ita in *cap. 9, De consecratione ecclesiae vel altaris*, Gregorius IX ratas habet ecclesiarum reconciliationes, quae invalidae fuerant.

1144. Quaeritur num potestas ordinis cesset in altera

vita. Non est dubium cessare potestatem ordinis juris humani: quaestio proinde reducitur ad potestatem ordinis juris divini; idest num anima separata quae dum corpus informabat, in sacra ordinatione receperat characterem sacramentalem, potestatem ordinis quae ab eo pendet, conservet, ita ut vi ipsius potestatis valeat consecrare, ordinare, confirmare, etc. Auctores facile admittunt non posse actum ordinis valide ponere animam damnatam (1); et nec animam beatam post ultimum iudicii diem, licet corpori rursus unitam (2); sed dubitant num id possit anima beata ante diem iudicii. Melior sententia negat (3); quia potestas ordinis hominibus viatoribus reservatur juxta doctrinam Apostoli (n. 122); qui praeterea in eadem epist. ad Hebr., VII, 23 sequ. addit: *Et alii quidem plures facti sunt sacerdotes idcirco quod MORTE PROHIBERENTUR PERMANERE: hic autem (Christus D.) eo quod maneat in aeternum, sempiternum habet sacerdotium*, etc. Ratio ultima est quia sive ante sive post iudicium anima separata non amplius pertinet ad militantem Ecclesiam, pro qua potestas ordinis a Christo D. fuit instituta.

Fatemur haec non bene conciliari cum doctrina Thomistarum circa naturam characteris ordinis. Si enim character ordinis est ipsa ordinis potestas, cum theologice certum sit characterem in altera vita perdurare, sequitur perdurare etiam potestatem ordinis; quae proinde actum producere poterit. Neque dicas animam separatam conservare ordinis potestatem, sed eandem non amplius posse exercere; nam potestas quae non amplius exerceri potest, extincta est; et ideo e. g. theologi docent habitum fidei corrumpi in patria, quia jam non potest amplius habere aliquem actum. Et revera S. Thomas, in 3 p., q. 64, art. 7, ad 2um, videtur admittere sanctos in coelo posse sacramenta ministrare per potestatem ordinis in vita terrena receptam. Nam inibi quaestio est utrum angeli possint sacramenta ministrare; et contra responsionem affirmativam

(1) Hallier, p. II, sect. IV, cap. I, § V, n. 12.

(2) De Lugo, l. c., sect., IV, n. 74.

(3) Hallier, l. c., verius et probabilius.

Angelicus proponit secundo loco hanc difficultatem: « Homines sancti assimilantur angelis in coelo...; sed aliqui sancti in coelo existentes possent ministrare in sacramentis, quia character sacramentalis est indelebilis...; ergo videtur quod etiam angeli possent in sacramentis ministrare ». Respondet: « Sancti qui sunt in coelo, sunt similes angelis quantum ad participationem gloriae, non autem quantum ad conditionem naturae, et per consequens neque quantum ad sacramenta ». Unde videtur Angelicus implicite admittere homines in terra ordinos posse etiam in coelis sacramenta ministrare, et ideo etiam ordinis sacramentum.

E contrario haec facile conciliantur cum doctrina Lugonis circa naturam characteris ordinis; nam ut ipse ait, l. c., sect. IV, n. 74: « Saepe honoris gratia retinet aliquis domi suae insignia et scripturas dignitatis quam habuit, etiam postquam officio functus est; pertinet enim ad majorem beati gloriam retinere insignia muneris quod exercuit in familia Christi, sicut etiam conducit ad majorem damnati confusionem ».

1145. Magis practica quaestio est utrum exercitium potestatis ordinis in peccato mortali sit peccatum necne: de qua fuse De Lugo, *De sacram. in gen., disp. VIII, sect. IX*, et S. Alph., VI, n. 30 sequ., citantes plures alios auctores. In primis commune et certum est ministrum sacramenti ad id ordinatum, si conficiat in mortali, peccare mortaliter, sicut qui sacramentum in mortali suscipit. De episcopo ordinis sacramentum in primis tribus gradibus conferente in peccato mortali, vide n. 44. Imo probabilior et communior sententia idem affirmat etiam de ministro ad id non consecrato, idest de ministro sacramenti baptismatis in casu necessitatis sine caeremoniis et de contrahente matrimonium, cum ratio eadem sit, nempe irreverentia gravis quae irrogatur Deo et sacramento. Excipe si necessitas adeo urgeat ut minister (sive consecratus sive non consecratus) non posset tam cito conteri et periculum esset, e. g., quod moribundus decederet sine baptismo aut absolutione.

Utrum vero presbyter aut diaconus qui, in peccato mortali existens, non conficit, sed tantum ministrat sacramentum,

idest eucharistiam, peccet mortaliter necne, doctores inter se non conveniunt: nonnulli affirmantes, quia ipsi sunt ministri ad hoc sacramentum dispensandum consecrati (1), alii negantes, quia ipsi non agunt nomine Christi nec directe sanctificant suscipientem, sed quasi sacramentum transferunt de loco in locum (2); quae sententia probabilior videtur (3). At etiam patroni primae sententiae passim admittunt in mortali ministrantem pluribus eucharistiam, unum tantum mortale peccatum committere, cum una sit actio moralis unumque convivium; dum e contrario sacerdos in mortali, plures absolvens in sacramento poenitentiae, verius totidem mortalia peccata perpetrat, quia singulae absolutiones sunt singula sacramenta.

Pariter qui celebrat Missam in peccato mortali non bene constat quot peccata mortalia committat, utrum unum tantum, quia est una actio, an duo, quia indigne conficit sacramentum et indigne sumit, an tria, quia indigne conficit, indigne sumit et indigno ministrat, an quatuor, quia indigne conficit, indigne sumit, indigno ministrat, et indigno ministrat (4). Utcumque, confitenti sat erit dicere se celebrasse in lethali.

Quod autem pertinet ad alias functiones sacras praeter confectiones et administrationes sacramentorum, communior et verior sententia est ministrum qui eas conficit in mortali, non peccare mortaliter (5). Ad rem Suarez, *in 3 p., disp. 16, sect. 3*: « Cum aliae actiones, praeter sacramenta, non sint ad sanctificationem per gratiam proxime ordinatae, neque in eis se exhibeat sacerdos ut minister Dei sanctificans animam, non est tam gravis causa et ratio exigendi internam animae sanctitatem ad eas exercendas. Ergo illas in peccato efficere ex parte materiae, non videtur esse grave sacrilegium ».

(1) S. Alph., VI, n. 35, cum Suarez, Concina, Roncaglia, Layman.

(2) Vasquez, *Disp. CXXXVI, cap. III, n. 30*; De Lugo, *l. c., n. 155*; Croix, VI, I, n. 94; Sporer, n. 172; aliique plures ex recentioribus, inter quos Ballerini ad Gury, II, n. 209.

(3) D'Annibale, III, § 413.

(4) D'Annibale, *l. c., n. 47*, qui in primam sententiam inclinat; S. Alph., *l. c., n. 35*, qui quartam sequitur.

(5) S. Alph., *l. c., n. 37*, plures alios citans.

Articulus II.

De potestate ordinis in singulis gradibus.

1146. In primis recolimus (*n. 495*) principium generale: Inferior potestas comprehenditur in superiori virtute, sicut sensus in intellectu, et ducatus in regno. Hoc principium falleret in potestate presbyterali relate ad potestatem episcopalem, juxta communiorem sententiam quae tenet episcopatum esse simplex complementum presbyteratus (*n. 22 sequ.*). At potestas presbyteralis certe continet eminenter potestatem diaconalem seu ministerii: quomodo enim qui habet potestatem sacrificandi, non haberet potestatem ministrandi sacrificanti? Fortasse Apostoli hoc solo eminenti modo diaconatum receperunt quando in ultima coena sacerdotes et episcopi facti sunt (*n. 31*). Pariter potestas diaconalis certe eminenter continet potestatem omnium ordinum inferiorum; non enim Ecclesia nonnullas diaconorum functiones aliis committens (*n. 35*), potestatem ipsas perficiendi diaconis abstulit. At potestas subdiaconi non videtur continere eminenter potestatem ordinum minorum, nec potestas acolythi potestatem exorcistae, lectoris, ostiarii, nec potestas exorcistae potestatem lectoris et ostiarii, nec potestas lectoris potestatem ostiarii, quia omnes eae potestates singulae derivaverunt e potestate ministeriali, non vero una ex alia. Ad rem Hallier, *p. II, sect. I, cap. I, art. II, § V, n. 17*: « Detur mihi presbyter qui nec diaconatus nec subdiaconatus nec reliquos inferiores gradus susceperit, poterit ille, nisi ecclesiastica lege ab officio presbyterali in poenam perversae ordinationis suspendatur, poterit, inquam, virtute ordinationis presbyteralis munia omnia praestare quae inferioribus ordinibus assignari possunt; non quod potestas inferiorum ordinum presbyteralem praesupponat, sed quod in ea eminenter continueatur; sicut etsi potestati regiae, non judicis, non gubernatoris potestates praesupponantur, quia tamen in ea eminenter continentur, ideo quod iudex, quod gubernator potest,